

Ο πλούσιος νεανίας στη συνάντησή του με τον Χριστό (Λουκ. 18,18-30)

[Ορθοδοξία / Ιερός Άμβων](#)

[Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας](#)

Στην ήσυχη αναμονή της μεγάλης εορτής των Χριστουγέννων, «της μητροπόλεως των εορτών», τα ευαγγελικά αναγνώσματα αυτής της περιόδου περιστρέφονται γύρω από το φλέγον ερώτημα: «Τί ποιήσω, ίνα ζωήν αιώνιον κληρονομήσω;».

Ο άνθρωπος πλάσθηκε για την αιωνιότητα και αυτήν απαιτεί επιτακτικά το πνεύμα του. Ακόμη και αιώνες ευδαίμονος ζωής δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τη δίψα του για τα αιώνια και αμετάθετα αγαθά. Και ο Θεός όχι μόνον «έκτισε τον άνθρωπον επ' αφθαρσία και εποίησεν αυτόν εικόνα της Ιδίας αϊδιότητος»^[1], αλλά επιπλέον, «ουκ απέστη πάντα ποιών έως αυτόν εις ουρανόν ανήγαγε»^[2], για να ανοίξει νέες «οδούς ζωής»^[3] στους υιούς των ανθρώπων.

Το ερώτημα πώς να κληρονομήσει κάποιος την αιωνιότητα είναι το μόνον που έχει σημασία στην πρόσκαιρη ύπαρξή του. Ο πιστός Χριστιανός το ερωτά με τον πόθο να προετοιμάσει την καρδιά του να δεχθεί την αιώνια Ζωή που έρχεται να

σαρκωθεί για τη σωτηρία του κόσμου. Με αυτό το ερώτημα παρουσιάζεται ενώπιον του Θεού και των λειτουργών Του.

Στην Εκκλησία δεν προσέρχεται κάποιος για να γίνει «καλός» άνθρωπος, ή για να αποκτήσει άψογη συμπεριφορά, ή για να εκπληρώσει μια θρησκευτική του υποχρέωση. Προσέρχεται για να σπείρει αθανασία και να λάβει τις απαρχές της αιώνιας ζωής.

Η αιώνια ζωή είναι η ενέργεια του ίδιου του Θεού, με την οποία πρέπει συνεχώς να έχει ο άνθρωπος επαφή ήδη από την παρούσα ζωή. Ο Θεός είναι ο μόνος αγαθός και ο μόνος αιώνιος, αλλά όποιος μετέχει στην ενέργειά Του γίνεται και αυτός αγαθός και αιώνιος κατά χάρη.

Πολλοί περιτριγύριζαν τον Χριστό, όχι όμως όλοι με καλό σκοπό. Κάποιοι Τον χλεύαζαν, κάποιοι επιχειρούσαν να Τον παγιδεύσουν, άλλοι ζητούσαν τη θεραπεία από ασθένειες που τους βασάνιζαν. Ο νέος της σημερινής ευαγγελικής περικοπής πλησίασε τον Χριστό αναζητώντας με ειλικρινή διάθεση την αιώνια ζωή. Γι' αυτό και στο *Κατά Μάρκον* Ευαγγέλιο ο Ευαγγελιστής αναφέρει ότι: «Ο Ιησούς εμβλέψας αυτώ ηγάπησεν αυτόν»[\[4\]](#).

Ο νέος προφανώς διαισθάνθηκε ότι η διδαχή του Χριστού ήταν παράδοξη. Ίσως θεώρησε ότι ήταν κάποιος Προφήτης και Τον αποκάλεσε «Διδάσκαλον αγαθόν». Ωστόσο, δεν μπόρεσε να Τον αναγνωρίσει ως τον προσδοκώμενο Σωτήρα.

Ο Χριστός συγκατέβηκε και αποκρίθηκε στον νέο κατά την «υπόνοιά» του, δηλαδή σύμφωνα με τη δική του περιορισμένη κατανόηση, ώστε να τον ανεβάσει σταδιακά στο επίπεδο της θείας αλήθειας. Ήταν σαν να του έλεγε: «Αφού δεν με θεωρείς Θεό, “τί με λέγεις αγαθόν; Ουδείς αγαθός, ει μη εις ο Θεός”».

Στη συνέχεια ο Κύριος με τους λόγους που έδινε στον νεαρό άρχοντα, φανέρωνε αφενός τη θεότητά Του και αφετέρου το ψεύδος και τη διψυχία στη ζωή του νέου αυτού. Του απάντησε στο ερώτημά του εξηγώντας ότι η οδός που οδηγεί στην αιώνια ζωή είναι η τήρηση των εντολών.

Ο Κύριος κρύβεται μυστικά στον λόγο Του. Ως εκ τούτου, όποιος δεχθεί τον λόγο αυτόν και αρχίσει να τον εφαρμόζει, ανακαλύπτει τη θειότητα του Προσώπου του Εντολοδότη και γεύεται τη χάρη Του.

Ο Θεός δεν εκβιάζει κανένα. Προσφέρει την απόλυτη αλήθεια στον υποθετικό λόγο, για να μην την επιβάλλει, αλλά να αφήσει τον άνθρωπο ελεύθερο να δείξει την αγαθή προαίρεσή του, να κάνει το πείραμά του, και να βεβαιώσει την αλήθεια του θείου λόγου.

Ο νεαρός άρχοντας γνώριζε τον νόμο και τηρούσε τα εντάλματά του. Ωστόσο,

γύρευε κάτι καινούργιο, κάτι βαθύτερο, κάτι που θα μπορούσε να τον οδηγήσει στο πλήρωμα της ζωής και της αλήθειας. Ο παλαιός νόμος είχε δοθεί για να περιορίσει την αμαρτία. Ο νέος αυτός αισθανόταν την ανεπάρκεια του νόμου, έχοντας διαπιστώσει ότι δεν οδηγούσε τον άνθρωπο στην πνευματική τελειότητα. Αυτός ήταν και ο λόγος που ο Ισραήλ προσδοκούσε τον Μεσσία, ο Οποίος θα φανέρωνε σε αυτούς «πάσαν την αλήθειαν».

Ο Κύριος και πάλι συγκατέβηκε στο επίπεδο του ανθρώπου αυτού και του απαρίθμησε τις εντολές του νόμου του Μωυσέως. Ο νέος με την απάντηση του Χριστού αισθάνθηκε έκπληξη και αμηχανία, διότι τις εντολές αυτές τις είχε φυλάξει άμεμπτα, αλλά δεν είχε βρει εκείνο το «περισσόν ζωής» που γύρευε. Δεν αντιλαμβανόταν ότι είχε μεν τηρήσει τις εντολές, αλλά με το πνεύμα του νόμου και όχι με το πνεύμα της χάριτος του Χριστού: «Ότι ο νόμος διά Μωϋσέως εδόθη, η χάρις και η αλήθεια διά Ιησού Χριστού εγένετο»[\[5\]](#).

Ο άγιος Σωφρόνιος χρησιμοποιούσε το χωρίο αυτό της περικοπής του πλούσιου νεανία, για να εξηγήσει την ανάγκη μεταβάσεως από το ηθικό στο οντολογικό επίπεδο της πνευματικής ζωής. Σχολίαζε ότι: «Από ηθική άποψη ο νέος βρισκόταν σε υψηλή βαθμίδα. Αλλά υπάρχει άλλη υψηλότερη βαθμίδα, που αναφέρεται πλέον στη θεία σφαίρα του ακτίστου και ανάρχου Είναι»[\[6\]](#).

Με τη νομική, την εξωτερική τήρηση των εντολών, χωρίς τη συμμετοχή της βαθειάς καρδιάς του, δεν είναι δυνατόν να βρει κάποιος το πλήρωμα της ζωής που οι εντολές εναποκρύβουν. Επιπλέον, ο νέος είχε αποδεχθεί την πλάνη ότι ήταν άμεμπτος απέναντι στον νόμο και δίκαιος, γι' αυτό με απορία ρώτησε τον Χριστό: «Τί έτι υστερώ;». Παρέβλεπε όμως το γεγονός ότι η δικαιοσύνη του ανθρώπου είναι «ως ράκος αποκαθημένης»[\[7\]](#) ενώπιον του Θεού. Αγνοούσε ότι η μεγαλύτερη εντολή είναι να αναγνωρίζει ο άνθρωπος ότι είναι αχρείος δούλος, ακόμη και όταν φέρει εις πέρας όλες τις εντολές που του δόθηκαν, διότι απλώς έχει εκπληρώσει το καθήκον του[\[8\]](#).

Όλη η διδασκαλία του Χριστού συνίσταται στο πώς να γίνει κάποιος τέλειος, «ὡσπερ ὁ Πατήρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν»[\[9\]](#). Ἐτσι και στον νέο αυτόν ο Κύριος υπέδειξε σε τί υστερούσε, για να φθάσει στην εντεταλμένη τελειότητα: «Ἐτι ἐν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεύρο ἀκολουθεῖ μοι». Σκοπός των θείων εντολών εν γένει είναι να ελευθερώσουν την καρδιά, να αποσπάσουν τον νου από το θέλγητρο των κτιστών αγαθών, να εξαγάγουν «ἐκ [της] φυλακῆς [των παθῶν] τὴν ψυχὴν»[\[10\]](#), ὡστε να μπορέσει ο άνθρωπος να αγαπήσει τον Θεό με ὅλο του το είναι.

Εἶναι σαφές ὅτι ὁ νεαρός ἄρχοντας ἦταν δεμένος με το πάθος της φιλοκτημοσύνης. Ο Χριστός του ἔδωσε τὴν κατάλληλη ἐντολή, που θα αποδέσμευε τὴν καρδιά του ἀπὸ το πάθος αὐτό, ὡστε ελεύθερη να στραφεί στον Θεό. Γνωρίζοντας «τὴν καρδίαν πάντων ἀνθρώπων»[\[11\]](#) ὁ Κύριος προνοεῖ για τον καθένα ἐκείνο που χρειάζεται για τὴν θεραπεία του. Στον Ἀβραάμ που «ἠγάπησε τὸν Ἰσαάκ»[\[12\]](#), τὸν γιο τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου μοιράσθηκε ἡ καρδιά του, ὁ Θεός ἔδωσε τὴν ἐντολή να τὸν θυσιάσει. Καὶ ὅταν ὁ Πατριάρχης προτίμησε τὴν ἀγάπησιν του Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀγάπην του σπλάγχνου του, ὁ Θεός του χάρισε πίσω καὶ τὸν Ἰσαάκ καὶ τὸ πλήρωμα τῆς θείας ἀγάπης. Τότε εἶδε ὁ Ἀβραάμ «τὴν ἡμέραν του Κυρίου καὶ ἐχάρη»[\[13\]](#).

Ἡ ἐκπλήρωση τῶν ἐντολῶν ὄχι ἀπλῶς στο ἠθικό, ἀλλὰ στο ὄντολογικό ἐπίπεδο, ἀπαιτεῖ ελεύθερη καρδιά. Ἡ Ἁγία Γραφή μιλάει για τὴν καρδιά του ἀνθρώπου ὡς τὸν στόχο του Θεοῦ. Σε αὐτὴν ἐπιβλέπει ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ καὶ ἀπὸ τὸ βράδυ ὡς τὸ πρωῒ. Εκεί ἔχει τὴν ἐπισκοπὴ Του.

Ἀν ὁ ἀνθρώπος δὲν βρεῖ τὴ βαθειά καρδιά του, ἡ σωτηρία του εἶναι ἀβέβαιη, διότι στα μύχια τῆς καρδιάς ἡ πίστις ἐνεργεῖται «δι' ἀγάπης»[\[14\]](#)· ἐκεῖ συλλαμβάνεται ὁ λόγος του Θεοῦ, ἐκεῖ κυοφορεῖται· ἐκεῖ βλαστάνει ἡ σωτηρία. Καὶ ἄλλη οδός δὲν ὑπάρχει, ὅπως βεβαιώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Ἐγγύς σου τὸ ρῆμα ἐστίν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου... ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεός Αὐτὸν ἠγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃς»[\[15\]](#).

Από την καρδιά εξέρχονται οι πονηροί διαλογισμοί, αλλά εκεί επίσης ο άνθρωπος βιώνει τις αλλοιώσεις της δεξιάς του Υψίστου και τις αναβάσεις από ένα πλήρωμα σε μεγαλύτερο πλήρωμα θείας αγάπης.

Ο άνθρωπος σώζεται ή χάνεται από τις σκέψεις του. Αν καλλιεργεί αγαθές διαθέσεις, ευπρεπίζει την καρδιά του να γίνει σκήνωμα του Πνεύματος του Αγίου. Αν όμως δέχεται κακούς λογισμούς από τον εχθρό, καταποντίζεται στην άβυσσο του σκότους και γι' αυτόν ισχύει το γραφικό λόγιο ότι: «Μακράν από αμαρτωλών σωτηρία»[\[16\]](#). Η καρδιά του ανθρώπου μπορεί να είναι άδης, αν έχει καταντήσει καταγώγιο των νοημάτων του εχθρού· μπορεί όμως να είναι ουρανός, αν ως κάμιнос φλέγεται με την αγάπη του Θεού. Στην κάμινο αυτήν κατατρυφά ο «κρυπτός της καρδιάς άνθρωπος», που είναι «πολυτελής» ενώπιον του Δημιουργού του[\[17\]](#).

Με άλλα λόγια, προϋπόθεση για να φθάσει ο άνθρωπος στο υπερβατικό επίπεδο της άμωμης θείας αγάπης, είναι να έχει αποσπασθεί από καθετί το κτιστό και επίγειο. Ωστόσο, σύμφωνα με τους Πατέρες, η φωτιά σβήνει μόνο με μεγαλύτερη φωτιά. Η περιφρόνηση των επιγείων αγαθών έρχεται με φυσικό τρόπο, όταν ο άνθρωπος έχει τη θεωρία της «κρείττονος υπάρξεως» που διαμένει «εν τοις ουρανοίς»[\[18\]](#). Με τη θεωρία αυτήν ο άνθρωπος αποκτά τη διάκριση να προτάσσει «αντί των προσκαίρων τα αιώνια, αντί των φθαρτών τα άφθαρτα, αντί των παρερχομένων τα αμετάθετα». Το «καταναλίσκον πυρ» της αγάπης του Θεού σβήνει το πυρ των παθών.

Όταν ο Θεός προσπαθεί να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τις προσκολλήσεις του, ενίοτε εμφανίζεται σκληρός. Μιλά για άρση σταυρού, για αποταγή στα υλικά

αγαθά, για αποταγή ακόμη και στα οικεία πρόσωπα, για αυτομίσος. Ωστόσο, εκφέρει αυτά τα «σκληρά λόγια», από τον πόθο Του να μεταδώσει στον άνθρωπο τα αγαθά που έχει αποθησαυρίσει γι' αυτόν στον ουρανό, τα οποία είναι «υπερεκπερισσού ων αιτούμεθα ή νοούμεν»[\[19\]](#) και για όλη την αιωνιότητα. Κατ' ουσίαν η εντολή για αποταγή και η εντολή της αγάπης για τον Θεό συμβαδίζουν, διότι η αποταγή αποτελεί την προϋπόθεση για να στραφεί η καρδιά αμέριστα και ολοκληρωτικά προς τον Κύριο και να γίνει εύθετη να δεχθεί το «μέγα έλεος» και «τηλικαύτην σωτηρίαν»[\[20\]](#).

Ο νεαρός άρχοντας μολονότι ήταν ειλικρινής στην αναζήτησή του για την αιωνιότητα, δεν βρήκε τη δύναμη να πάρει όπως ο Αβραάμ «την μάχαιραν του Πνεύματος»[\[21\]](#), το ρήμα του Χριστού που του δόθηκε, και να διασπάσει τα δεσμά του πάθους που τον έδεναν. Και «περίλυπος εγένετο· ήν γαρ πλούσιος σφόδρα».

Σύμφωνα με τον Απόστολο, υπάρχουν δυο ειδών λύπες. Κατ' αρχάς, η λύπη του κόσμου, που προέρχεται από ανεκπλήρωτες εμπαθείς επιθυμίες και «θάνατον κατεργάζεται». Δεύτερον, υπάρχει η κατά Θεόν λύπη, που γεννάται στην καρδιά, όταν ο άνθρωπος αντικρίσει την αγαθότητα του Θεού και τη δική του πτώση και πτωχεία, ή όταν αισθανθεί τελείως ανίκανος να προσφέρει θεοπρεπή ευχαριστία στον Ευεργέτη Θεό. Η λύπη αυτή ανάγει τον άνθρωπο σε άλλο επίπεδο υπάρξεως, διότι «μετάνοιαν εις σωτηρίαν αμεταμέλητον κατεργάζεται»[\[22\]](#).

Ο Κύριος Ιησούς όταν είδε τον νεαρό άρχοντα να απέρχεται με βαρειά καρδιά, είπε τον φοβερό λόγο: «Πώς δυσκόλως οι τα χρήματα έχοντες εισελεύσονται εις την βασιλείαν του Θεού! Ευκοπώτερον γάρ εστι κάμηλον διά τρυμαλιάς ραφίδος εισελθείν ή πλούσιον εις την βασιλείαν του Θεού εισελθείν».

Προφανώς εδώ ο Κύριος δεν μιλά μόνο για τον υλικό πλούτο. Μπορεί κάποιος να είναι πλούσιος, αλλά να έχει καρδιά ελεύθερη που «τήκεται» από την αγάπη του Θεού, και χρησιμοποιεί τα αγαθά του για να θέσει σε εφαρμογή την εντολή της αγάπης προς τον πλησίον. Τότε μάλιστα καθίσταται αληθινά πλούσιος, διότι «λιτανεύει το Πρόσωπον του Θεού»[\[23\]](#), δηλαδή βρίσκεται διαρκώς στο Φως της Παρουσίας Του· γίνεται οικονόμος Θεού για τα αγαθά που του χάρισε.

Μπορεί πάλι κάποιος να είναι φτωχός, αλλά να είναι προσκολλημένος σε σκέψεις πικρίας και μομφής ακόμη και εναντίον του Θεού, που τον καταποντίζουν στην απώλεια. Το ζήτημα είναι πού βρίσκεται η καρδιά του ανθρώπου, διότι αυτό φανερώνει πού είναι ο θησαυρός της[\[24\]](#).

Οι μαθητές εμφορούμενοι από το πνεύμα του Διδασκάλου τους, που «πάντας θέλει σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν»[\[25\]](#), έκπληκτοι και περίλυποι ρώτησαν

τον Κύριο: «Και τίς δύναται σωθῆναι;». Η απάντηση του Χριστού: «Τα αδύνατα παρά άνθρωποις δυνατά παρά τω Θεώ εστι», συνιστά την παρηγοριά και την ελπίδα κάθε Χριστιανού.

Οι εντολές του Χριστού είναι πάνω από τη φύση του πεπτωκότος ανθρώπου. Πώς να εφαρμοσθούν από τον άνθρωπο που «σάρκα φορεί και τον κόσμο οικεί»; Όπως μαρτυρεί ο άγιος Σωφρόνιος: «Να ζει κάποιος χριστιανικά είναι ακατόρθωτο. Χριστιανικά μπορεί κάποιος μόνο να πεθαίνει»[\[26\]](#). Αλλού ο Άγιος παρομοιάζει τον άνθρωπο που αγωνίζεται να τηρήσει τις εντολές σαν σταγόνα νερού, που κινείται με αντίθετη φορά στα νερά ορμητικού χειμάρρου.

Ο λόγος «τα αδύνατα παρά άνθρωποις δυνατά παρά τω Θεώ εστιν», αναφέρεται πρωτίστως στον άθλο που επιτέλεσε ο ίδιος ο Χριστός. Ο διακαής πόθος του Θεού ήταν η σωτηρία του κόσμου. Η σωτηρία όμως αυτή ήταν ανέφικτη προ Χριστού, εφόσον σύμφωνα με τα ιερά λόγια της *Παλαιάς Διαθήκης*, ήταν αδύνατον να δει ο άνθρωπος το Πρόσωπο του Θεού και να παραμείνει ζωντανός[\[27\]](#).

Ωστόσο, ο Υιός και Λόγος του Θεού δέχθηκε ως εντολή την αποστολή να σώσει τον κόσμο. Με τέλεια υπακοή την ανέλαβε από αγάπη στον Ουράνιο Πατέρα. Την εξεπλήρωσε «υπερκάλλως» και «έως τέλους», προσλαμβάνοντας αναλλοιώτως τη δουλική ανθρώπινη μορφή. Στο «σώμα της ταπεινώσεως ημών» φανέρωσε την τελειότητα του θείου Προσώπου του ανάρχου Πατρός. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο άνθρωπος είχε πλέον θείο θεώρημα, στο οποίο μπορούσε να προσβλέπει ως υπόδειγμα, για να μην εκτρέπεται από την οδό της σωτηρίας. Ακολουθώντας το υπόδειγμα αυτό, θα μπορούσε να βρει την πνευματική τελειότητα και να γίνει μέτοχος της αιώνιας ζωής.

Πράγματι, η εντολή που δέχεται ο άνθρωπος από τον Θεό είναι «πλατεία σφόδρα»[\[28\]](#), ανέφικτη με τις δικές του δυνάμεις. Όταν όμως ο ασκητής της ευσεβείας, μιμούμενος το υπόδειγμα του Κυρίου Ιησού, ταπεινωθεί, ελκύει το ταπεινό Άγιο Πνεύμα, που σπεύδει να «συναντιληφθή» την ανθρώπινη ασθένεια[\[29\]](#). Με θάμβος τότε ο άνθρωπος διαπιστώνει ότι η θεία εντολή αλλάζει. Δεν είναι πλέον «βαρεία»[\[30\]](#), αλλά εναργώς φανερώνεται ενώπιόν του ως «ζωή αιώνιος»[\[31\]](#).

Ο ίδιος ο Χριστός είπε: «Χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν»[\[32\]](#). Όταν ο άνθρωπος αθλήσει ως το τέλος των δυνάμεών του, τότε ο Θεός ευαρεστείται να φανερώσει τη δική Του ακατάλυτη δύναμη, ώστε να αισθανθεί ο δούλος Του μέχρι το μεδούλι των οστέων του ότι, όπως ακούσαμε στο σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα, η σωτηρία «ουκ εξ ημών, Θεού το δώρον»[\[33\]](#). Και η δύναμη αυτή δεν είναι κάτι άλλο από την έλξη του κάλλους του Προσώπου Του. Η πανίσχυρη αυτή δύναμη απελευθερώνει τον άνθρωπο από κάθε είδους προσκολλήσεις, ακόμη και

από την επιθυμία αυτής της ζωής και μεταφέρει την ύπαρξή του στην άγια αιωνιότητα του Θεού.

Στο διάβα της ζωής υπάρχουν στιγμές αδιεξόδων, μεγάλης θλίψεως και ζοφερού σκότους, κατά τις οποίες ο πιστός δεν έχει ανθρώπινο αποκούμπι, ούτε διαφαίνεται πουθενά παρηγοριά. Ωστόσο, ο Χριστός με την ένσαρκο Οικονομία Του δεν άφησε μέρος του κτιστού κόσμου που να μην εμπλήσει με τη θεουργική Παρουσία Του. Αγίασε τη γη, τα ύδατα, τους αιθέρες, ακόμη και τον άδη. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει τόπος ή περίπτωση που ο άνθρωπος να μη μπορεί να Τον συναντήσει.

Αν ο πιστός δεν παύσει ποτέ να ευλογεί το πανάγιο Όνομα του Κυρίου και ταπεινά να επικαλείται την κραταιά αντίληψή Του, έρχεται στιγμή που ο Θεός απλώνει χείρα βοηθείας και η κατάσταση μεταποιείται. Μπορεί η δυσκολία ή η θλίψη να συνεχίσει αμείωτη. Εντούτοις, μεταβάλλεται η κατάσταση του δικού του πνεύματος, καθώς στην καρδιά με ατελεύτητη και απερίγραπτη ευγνωμοσύνη αφουγκράζεται τους λόγους: «Ο δε Θεός πλούσιος ων εν ελέει, διά την πολλήν αγάπην Αυτού ήν ηγάπησεν ημάς, και όντας ημάς νεκρούς τοις παραπτώμασι συνεζωποίησε τω Χριστώ· χάριτί έστε σεσωσμένοι»[\[34\]](#). («Ο Θεός όμως μας αγάπησε, γιατί είναι πλούσιος σε έλεος και έχει απέραντη αγάπη. Και ενώ ήμασταν πνευματικά νεκροί εξαιτίας των παραπτωμάτων μας, μας ξανάδωσε ζωή μαζί με τον Χριστό. Με τη χάρη Του έχετε σωθεί»).

Παραπομπές:

[\[1\]](#). Σοφ. Σολ. 2,23.

[\[2\]](#). Βλ. Αναφορά Θείας Λειτουργίας.

[\[3\]](#). Βλ. Ψαλμ. 15,11.

[\[4\]](#). Μάρκ. 10,21.

[\[5\]](#). Ιωάν. 1,17.

[\[6\]](#). Οικοδομώντας τον ναό του Θεού μέσα μας και στους αδελφούς μας, τόμ. Γ', σ. 329.

[\[7\]](#). Βλ. Ησ. 64,5.

[\[8\]](#). Πρβλ. *Λουκ.* 17,10.

[\[9\]](#). *Ματθ.* 5,48.

[\[10\]](#). Βλ. *Ψαλμ.* 141,8.

[\[11\]](#). Βλ. *Γ' Βασ.* 8,39.

[\[12\]](#). Βλ. *Γεν.* 22,2.

[\[13\]](#). Βλ. *Ιωάν.* 8,56.

[\[14\]](#). Βλ. *Γαλ.* 5,6.

[\[15\]](#). *Ρωμ.* 10,8-9.

[\[16\]](#). *Ψαλμ.* 118,155.

[\[17\]](#). Βλ. *Α' Πέτρ.* 3,4.

[\[18\]](#). Βλ. *Εβρ.* 10,34.

[\[19\]](#). Βλ. *Εφ.* 3,20.

[\[20\]](#). Βλ. *Εβρ.* 2,3.

[\[21\]](#). Βλ. *Εφ.* 6,17.

[\[22\]](#). *Β' Κορ.* 7,10.

[\[23\]](#). Πρβλ. *Ψαλμ.* 44,13.

[\[24\]](#). Βλ. *Ματθ.* 6,21· *Λουκ.* 12,34.

[\[25\]](#). *Α' Τιμ.* 2,4.

[\[26\]](#). Βλ. *Α' Κορ.* 15,31· *Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης*, σ. 299.

[\[27\]](#). *Κριτ.* 13,22.

[28]. *Ψαλμ.* 118, 96.

[29]. *Βλ. Ρωμ.* 8,26.

[30]. *Βλ. Α' Ιωάν.* 5,3.

[31]. *Ιωάν.* 12,50.

[32]. *Ιωάν.* 15,5.

[33]. *Βλ. Εφ.* 2,8.

[34]. *Εφ.* 2,4-5.

<https://bit.ly/3OK4ede>